

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL

Program 4 - Cercetare fundamentală și de frontieră

Tip proiect: Proiecte de cercetare exploratorie

Proiect: Posibila emisie alfa din rezonante gigantice cuadrupolare induse de neutroni rapizi

Acronim: GQRpad

Contract nr: PCE 7 /2022 (PN-III-P4-PCE-2021-1260)

Perioada de raportare: 01.06.2022 – 31.12.2024

Coordonator: Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica si Inginerie Nucleara „Horia Hulubei” (IFIN-HH)

Pagina web: <https://www.nipne.ro/proiecte/pn3/59-proiecte.html>

Director de proiect: Dr. Vlad Avrigeanu (https://www.nipne.ro/5055-staff_info.html)

1. Obiectivele prevăzute/realizate

Realizarea integrală a obiectivelor prevăzute ale acestui proiect este prezentată în articolele publicate^{1,2,3,4,5,6} (autor corespondent fiind directorul proiectului de fata), dintre care acela corespunzând ultimului an de raportare⁴ sintetizează indeplinirea obiectivului major reprezentat și de titlul proiectului. Astfel, pe baza unui potential de model optic pentru particule α , dezvoltat anterior⁷ în IFIN-HH și devenit opțiune standard a codului de calcul TALYS⁸ de larg uz internațional, și a unei analize consistente a datelor de emisie alfa indusă de neutroni rapizi pe izotopii stabili ai Fe, Co, Ni, Cu, Zn, Zr, Nb și Mo, s-a realizat identificarea unui proces similar ‘Giant

¹ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Charged-particle optical potentials tested by first direct measurement of the $^{59}\text{Cu}(p,a)^{56}\text{Ni}$ reaction*, Phys. Rev. C **106**, 024615 (2022), doi:10.1103/PhysRevC.106.024615; <https://doi.org/10.1103/PhysRevC.106.024615> [AIS Q2]

² V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Consistent assessment of neutron-induced activation of ^{93}Nb* , Front. Phys. **11**, 1142436 (2023), <https://doi.org/10.3389/fphy.2023.1142436> (part of the Research Topic on Nuclear Data for Fusion Technology from Basic Research to Full-Scale Applications, <https://www.frontiersin.org/research-topics/39045/nuclear-data-for-fusion-technology-from-basic-research-to-full-scale-application>) [AIS Q2]

³ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Constrained model assumptions using recent data of α -particle reactions on ^{144}Sm* , Front. Phys. **12**, 1247311 (2023), <https://doi.org/10.3389/fphy.2023.1247311> (part of the Research Topic on Cross Section Data of Interest for Nuclear Astrophysics: Experimental and Theoretical Status, and Perspectives, <https://www.frontiersin.org/research-topics/51270/cross-section-data-of-interest-for-nuclear-astrophysics-experimental-and-theoretical-status-and-perspectives#overview>) [AIS Q2]

⁴ M. Avrigeanu and V. Avrigeanu, *Giant Quadrupole Resonances within neutron-induced alpha-particle emission?*, Phys. Lett. B **858**, 139078 (2024), doi: [10.1016/j.physletb.2024.139078](https://doi.org/10.1016/j.physletb.2024.139078) [AIS Q1]

⁵ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Additional reaction mechanisms to statistical alpha-emission and the related optical-potential validation*, EPJ Web of Conf. **284**, 07001 (2023) [oral talk at 15th International Conference on Nuclear Data for Science and Technology (ND2022), July 25-29, 2022, Sacramento, California, US], <https://doi.org/10.1051/epjconf/202328407001>

⁶ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Possible evidences for Giant Quadrupole Resonances within neutron-induced alpha-particle emission*, https://conferences.iaea.org/event/368/papers/31753/files/12859-VA_CNR.tex, [7th Int. workshop on Compound-Nuclear Reactions and Related Topics (CNR*24), 8-12 July 2024, Vienna, Austria] EPJ Web of Conf. (submitted, Oct. 25, 2024)

⁷ V. Avrigeanu, M. Avrigeanu, and C. Manailescu, Phys. Rev. C **90**, 044612 (2014)

⁸ A.J. Koning, S. Hilaire, and S. Goriely, *TALYS & Related Software - Nuclear reaction model code*, <https://nds.iaea.org/talys/>

Quadrupole Resonance' (GQR) care poate contribui la descrierea marimii sectiunilor eficace ale unor reactii (n,α) la energiile GQR ale nucleelor excitate respective⁴. Aspectul particular al acestei analize il reprezinta calculele consistente de modele nucleare ale sectiunilor eficace de reactie, utilizand (a) valori ale parametrilor de model stabiliți prin analiza unor date diferite independente, și astfel fără implicarea unor factori empirici de renormare pentru emisia de particule alfa și/sau nucleoni, pentru energii incidente de pana la ~ 21 MeV, precum și (b) toate datele disponibile pentru diferitele canale de reactie și izotopi ai unui element. Astfel toate calculele de sectiuni eficace de reactii nucleare au avut ca punct de plecare, conform propunerii initiale de proiect, analiza (i) parametrilor densitatilor de nivele nucleare (*nuclear level density*, NLD), (ii) potentialelor de model optic (*optical model potential*, OMP) pentru nucleoni, (iii) functiilor de forta radiative (*radiative strength functions*, RSF), (iv) factorilor spectroscopici pentru reactii directe (*direct reactions*, DR), și a sensitivitatii acestora fata de ipotezele si parametrii de modele nucleare.

2. Prezentarea rezultatelor obținute

2.1 O prima etapa a proiectului a reprezentat-o analiza consistentă a reactiilor induse de nucleoni incidenti pe nucleul ^{93}Nb , incluzând în particular emisia de particule alfa, la energii incidente inferioare și în jurul barierei Coulomb. Ca urmare a absentei unor date independente necesare pentru stabilirea parametrilor de modele nucleare anterior realizării calculelor de sectiuni eficace ale reactiilor induse de neutroni incidenti pe nucleul ^{93}Nb – ca, de exemplu, date medii de rezonante neutronice pe izotopii stabili (neexistând în natură un izotop ^{92}Nb necesar în acest scop) – a fost necesara în prealabil o analiză a modului de propagare a incertitudinilor acestor parametri asupra incertitudinii sectiunilor eficace de reactie calculate. Incertitudinile acestor parametri urmând să fie corelate cu incertitudinea datelor primare implicate în determinarea lor și/sau sistematica disponibilă pentru acești parametri, s-a impus ca analiza respectivă să fie realizată în cazul unui lant de izotopi stabili caracterizați căt mai mult posibil de existența datelor primare necesare. Acest ansamblu de condiții a fost identificat în cazul izotopilor stabili $^{58,60-62,64}\text{Ni}$, rezultatele analizei respective fiind publicate⁵ cu urmatorul ‘Abstract’:

“The major role of consistent parameter sets within analysis of neutron-induced alpha-particle emission, for the assessment of a possible difference between the optical model potentials (OMPs) which describe either alpha-particle elastic scattering and induced reactions or alpha-emission from excited compound nuclei, is shown. They are involved at variance with use of either empirical rescaling factors of the gamma and/or neutron widths or even combinations of all options of a computer code for main input parameters. Suitable description of all competitive reaction channels, confirmed by a careful uncertainty analysis in order to avoid parameter ambiguities and/or error compensation, support further consideration of additional direct processes.”

2.2 Un alt element suplimentar programului initial, privind validarea potentialului⁷ nu numai pentru particulelor alfa incidente dar și pentru emisia de particule alfa din nucleu excitat, l-a reprezentat o supraestimare asumată recent cu un factor de 2 a primei masuratori directe⁹ a sectiunii eficace a reactiei $^{59}\text{Cu}(p,\alpha)^{56}\text{Ni}$ la energia incidentă de 6 MeV. Aceasta a impus o analiză proprie pentru a

⁹ J. S. Randhawa, R. Kanungo, J. Refsgaard, P. Mohr, T. Ahn, M. Alcorta, C. Andreoiu, S. S. Bhattacharjee, B. Davids, G. Christian et al., Phys. Rev. C **104**, L042801 (2021)

sustine acest OMP pentru particule alpha. Rezultatele acestei analize de ipoteze si parametri de model in cadrul acestui proiect au fost prezentate¹⁰ inclusiv in lucrarea¹ publicata cu urmatorul ‘Abstract’:

“Due consideration of proton optical-model potential (OMP) anomalies at sub-Coulomb energies for medium-weight nuclei is shown to be critical for the analysis of the unprecedented measurement of $^{59}\text{Cu}(\text{p},\alpha)^{56}\text{Ni}$ reaction cross section at an energy of ~ 6 MeV [Phys. Rev. C **104**, L042801 (2021)]. The variation in predicted cross sections from standard statistical-model calculations and the cross-section range corresponding to the anomalous proton imaginary-potential depth, for target nuclei off the line of stability, are distinct and well separated. Consequently, the new measurement provides, under unique conditions, tests of proton isoscalar and isovector real-potential components, the anomalous imaginary potential, as well as previous alpha-particle OMP, for nuclei off the line of stability.”

2.3 In sfarsit, obiectivul principal al etapei respective a fost realizat in conditiile asumate anterior prin analiza datelor de emisie alfa indusa de neutroni rapizi pe nucleul tinta ^{93}Nb , fiind realizeate calcule consistente de modele nucleare ale sectiunilor eficace de reactie. Un acord satisfacator a fost astfel obtinut intre sectiunile eficace masurate ale reactiilor (n,α) induse pe ^{93}Nb , incluzand si toate canalele de reactie concurente, cu aceeasi validare in final a luarii in consideratie suplimentara a (i) popularii starilor excitate joase ale nucleelor reziduale prin DR de tip ‘pick-up’, si (ii) procesului similar GQR care poate contribui la descrierea marimii sectiunilor eficace ale unor reactii (n,α) la energiile GQR ale nucleelor excitate respective. Rezultatele acestei analize de ipoteze si parametri de model, in proiectul de fata, au fost prezentate¹¹ intr-o lucrare² cu urmatorul ‘Abstract’:

“A concurrent assessment of all measured excitation functions for various reactions induced by neutrons on ^{93}Nb , in addition to the results of TENDL-2021 and default parameters in TALYS-1.96, is given in this work. We use consistent parameter sets that are formerly obtained or validated by analysis of other independent data, while no empirical rescaling factors of the gamma and/or neutron widths have been used. The correlation between the measured error bars of the primary data providing the consistent input parameters, and the final uncertainty bands of the calculated results has been pointed out. At the same time, a proper account in this work of all available data for competitive reaction channels prevented compensation effects of less accurate model parameters. Remaining questions are emphasized as well as the need for additional measurements.”

2.4 Analiza unor date independente pentru stabilirea parametrilor de model ai NLD, OMP, RSF si DR, anterior realizarii calculelor de sectiuni eficace ale reactiilor induse de neutroni incidenti pe toti izotopii stabili ai Zr, Nb, si Mo, incluzand aspectele specifice evideniate in cadrul analizei similare⁵ pentru izotopii stabili ai Ni a fost realizata¹² conform planificarii initiale a propunerii de proiect dar in avans fata de perioada finala a finantarii respective si in contextual unui studiu mai amplu asupra

¹⁰ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Evaluation of fast-neutron induced alpha emission*, EFFDOC-1488, OECD/NEA Data Bank, Nov. 24, 2022, Paris, https://www.oecd-nea.org/dbdata/nds_effdoc/effdoc-1488.pdf

¹¹ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Evaluation of fast-neutron induced alpha emission*, EFFDOC-1503, OECD/NEA Data Bank, April 24, 2023, Paris, https://www.oecd-nea.org/dbdata/nds_effdoc/effdoc-1503.pdf

¹² V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Evaluation of fast-neutron induced alpha emission for A~90 nuclei*, EFFDOC-1472, OECD/NEA Data Bank, April 26, 2022, https://www.oecd-nea.org/dbdata/nds_effdoc/effdoc-1472.pdf

interactiunilor neutronilor rezultati din procesul de rupere ("breakup") al deuteronilor¹³. Suplimentar insa programului initial al proiectului de fata, de validare a potentialului⁷ si pentru descrierea emisiei de particule alfa, a intervenit publicarea intretemp a doua lucrari^{14,15} de referinta pentru reactiile induse de particule alfa si potentialul optic corespunzator. Includerea potentialului⁷ in analizele acestor lucrari, consemnand existenta a inca unor semne de intrebare fata de supraestimarea in continuare a datelor cele mai recente¹⁶ in cazul reactiei (α,γ) pe nucleul ^{144}Sm , a impus o analiza proprie a posibilei cauze a supraestimarii respective si pentru a sustine potentialul propriu⁷ de model optic pentru particule alfa. A fost astfel demonstrata¹⁷ corectitudinea potentialui de model optic pentru particule alfa, discrepanta atribuita initial acestuia fiind in fapt datorata unui efect suplimentar al imprastierii inelastice colective a particulelor alfa la energii inferioare barierei Coulomb, intr-o lucrare³ publicata cu urmatorul 'Abstract':

"Analysis of the latest high-precision cross sections of (α,γ) and (α,n) reactions on ^{144}Sm below the Coulomb barrier is carried out using a consistent parameter set of the statistical model. This prevents the need of using empirical rescaling factors of either gamma or neutron widths. Particular attention is paid to uncertainties of the calculated cross sections which are related to the accuracy of the primary data that were used to set up the consistent input parameters. The calculated cross sections are found in good agreement with the new experimental data for the $^{144}\text{Sm}(\alpha,n)^{147}\text{Gd}$ reaction; however, the same is not true for the excitation function of $^{144}\text{Sm}(\alpha,\gamma)^{148}\text{Gd}$ which decreases faster at incident energies below ~ 12 MeV. Increase of the α -particle direct collective inelastic scattering at lower energies is found responsible for this decrease of the (α,γ) reaction cross sections. The consequent lower nuclear effects may correspond to the Coulomb excitation effect assumed, although in a different manner, within the so-called 'alpha-potential mystery' for the same optical-potential account of α -particle absorption and emission as well."

2.5 O noua foarte recenta masurare si analiza¹⁸ ale secțiunilor eficace ale reactiei (n,α) pe nucleul țintă ^{91}Zr , cu date masurate mai mari cu $\sim 100\%$ decat evaluarile recente (TENDL-2021/2023¹⁹), au condus in primul rand la modificarile propuse pentru OMP-ul mentionat mai sus⁷. Astfel a devenit necesara din partea noastră o analiza suplimentara a acestor date, precum si eventualul rol al

¹³ M. Avrigeanu and V. Avrigeanu, *Optical potential for incident and emitted low-energy \$\alpha\$ particles. III. Non-statistical processes induced by neutrons on Zr, Nb, and Mo nuclei*, Phys. Rev. C **107**, 034613 (2023), <https://link.aps.org/doi/10.1103/PhysRevC.107.034613>

¹⁴ G.G. Kiss, P. Mohr, G. Gyürky, T. Szűcs, L. Csédréki, Z. Halász et al., *High-precision $^{144}\text{Sm}(\alpha,\alpha)^{144}\text{Sm}$ scattering at low energies and the rate of the $^{144}\text{Sm}(\alpha,\gamma)^{148}\text{Gd}$ reaction*, Phys Rev C **106**, 015802 (2022)

¹⁵ G. Gyürky, P. Mohr, A. Angyal, Z. Halász, G.G. Kiss, Z. Mátyus et al., *Cross section measurement of the $^{144}\text{Sm}(\alpha,n)^{147}\text{Gd}$ reaction for studying the α -nucleus optical potential at astrophysical energies*. Phys Rev C **107**, 025803 (2023)

¹⁶ P. Scholz, H. Wilsenach, H. W. Becker, A. Blazhev, F. Heim, V. Foteinou, U. Giesen et al., *New measurement of the $^{144}\text{Sm}(\alpha,\gamma)^{148}\text{Gd}$ reaction rate for the \$\beta\$ process*, Phys. Rev. C **102**, 045811 (2020)

¹⁷ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Evaluation of fast-neutron induced alpha emission*, EFFDOC-1518, OECD/NEA Data Bank, Nov. 24, 2023, Paris, https://www.oecd-nea.org/dbdata/nds_effdoc/effdoc-1518.pdf

¹⁸ G. Zhang et al., *Cross sections of the $^{91}\text{Zr}(n,\alpha)^{88}\text{Sr}$ reaction in the 3.9–5.3 MeV neutron energy region*, Phys. Rev. C **106**, 064602 (2022)

¹⁹ A. J. Koning and D. Rochman, TENDL-2023: TALYS-based evaluated nuclear data library, https://tendl.web.psi.ch/tendl_2023/tendl2023.html

deziexcitarii prin emisia de particule alfa a nucleelor excitate la energiile ISGQR în reactii (n,α) sub si în jurul energiei incidente de 14 MeV. Analizele noastre similare anterioare^{11,20} au fost completate in acest sens și prin compararea datelor aferente regulii privind suma ponderata energetic ('Energy Weighted Sum Rule' - EWSR) pentru cazurile disponibile. S-a demonstrat un „efect izotopic” suplimentar pentru fracțiunile EWSR ale rezonantelor ISGQR care corespund reacțiilor (γ,α) și (n,α) , spre deosebire de sistematica rezultatelor anterioare pentru imprastierea inelastica (α,α') , in cadrul unor prezentari internationale^{6,21} precum si, in final, in lucrarea⁴ cu urmatorul ‘Abstract’:

“The particular conditions for the recent measurement of $^{91}\text{Zr}(n,\alpha)^{88}\text{Sr}$ reaction cross sections at incident energies below 5.3 MeV [Phys. Rev. C **106**, 064602 (2022)] as well as a previous detailed analysis of other reaction channels involving neutrons incident on ^{91}Zr , using a consistent set of model parameters, have two main advantages. First, the close agreement between the calculated and experimentally obtained data for the incident energy associated mainly with the ground-state activation provides strong support for the α -particle optical potential involved in this analysis. Second, a further underestimation of the cross section is observed around the energy corresponding to the isoscalar giant quadrupole resonance (ISGQR), beyond any model parameter uncertainty. This underestimation is consistent with previous observations of ISGQR-like α -particle decay of excited nuclei for neutron-induced reactions in the mass range $54 < A < 98$. To phenomenologically identify the ISGQ-like behavior, a comparison is made between their strengths and the ISGQR strengths measured through the (α,γ) reaction and inelastic scattering of ^3He and α -particles. Additionally, an isotope effect, possibly related to the decrease in Q -value with the target-nuclei asymmetry parameter, supports the observation of a low energy-weighted sum rule (EWSR) fraction for the ISGQR-like strength function in the excited nucleus ^{92}Zr .”

3. Prezentarea indicatorilor de rezultat realizati

Corespunzator celor 3 articole in reviste cotate ISI si 6 contributii la conferinte/manifestari internationale indicate ca „Rezultate estimative verificabile ale activitatii” in „**Plan de realizare a proiectului**” (Anexa II la Contractul de finantare nr. PCE 7 / 2022), au fost realizate:

- 4 articole publicate in reviste avand AIS Q1 (Ref.⁴) si Q2 (Refs.¹⁻³),
- 2 contributii la conferinte internationale si publicate in reviste indexate ISI (Refs.⁵⁻⁶), si
- 4 contributii la manifestari internationale ,*Nuclear Data Week*, OECD/NEA Data Bank, Paris, si disponibile pe pagina https://www.oecd-nea.org/dbdata/nds_effdoc/ (Refs.^{10,11,17,21}).

O justificare a diferențelor dintre rezultatele preconizate pentru al doilea an al acestui proiect, conform propunerii finantate, si realizarile prezentate in cuprinsul acestui raport, se impune dupa cum urmeaza.

Astfel, activitatea preconizata initial pentru al doilea an al proiectului, vizand izotopii stabili ai elementului Mo, a fost in fapt realizata inca din primul an ca parte a unei lucrari extinse¹³, transmisa spre publicare in cursul Etapei 1 a proiectului de fata cu atingerea tuturor obiectivelor preconizate pentru Etapa 2. Pe de alta parte, activitatea realizata efectiv in cadrul etapei 2 a proiectului de fata, in contextul lucrarilor^{3,17}, implicand aceeasi metodica si obiective dar in cazul nucleului ^{144}Sm , a fost

²⁰ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, Eur. Phys. J. A **57**, 54 (2021); *ibid.* **58**, 189 (2022)

²¹ V. Avrigeanu and M. Avrigeanu, *Neutron-induced alpha emission analysis*, EFFDOC-1538, April 22, 2024, OECD/NEA Data Bank, Paris, https://www.oecd-nea.org/dbdata/nds_effdoc/effdoc-1538.pdf

impusa de publicarea pe plan international, dupa depunerea si aprobatia finantarii acestui proiect, a doua referinte majore¹⁴⁻¹⁶ ale caror concluzii nu ar mai fi permis continuarea proiectului fara demonstrarea la acelasi nivel editorial a corectitudinii elementelor de baza ale proiectului. Poate fi subliniata in acest context ca unul din referentii lucrarii³ a fost chiar autorul corespondent al lucrarii¹⁵ ale carei concluzii au impus realizarea imediata a lucrarilor^{3,17}.

4. Prezentarea nerealizărilor înregistrate față de rezultatele estimate prin cererea de finanțare

Un obiectiv major nerealizat il reprezinta angajarea unui masterand/doctorand/post-doc desi disponibilitatea pozitiei vacante a fost anuntata public la adresele din interior/exterior IFIN-HH, inclusiv pe pagina proiectului (<https://www.nipne.ro/proiecte/pn3/59-proiecte.html>, din 26.05.2022):

- <https://www.euraxess.gov.ro/jobs/814405>
- <https://jobs.research.gov.ro/anunt.php?id=5138>
- https://www.nipne.ro/jobs/01082022/asistent_cercetare_PCE-2021-1260.doc
- https://www.nipne.ro/proiecte/pn3/20220510_gqrpad_avrigeanu/OpenPosition_MsC_PhD_ASC_PCE-2021-1260.pdf
- oferta tematica in cadrul Scolii Doctorale de Fizica (UB, 2023), disponibila pe pagina <https://www.fizica.unibuc.ro/Doctorat/Prezentare/Conducatori/>, cu includerea ‘link’-urilor publicatiilor din ultimii 3 ani, din zona ‘rosie/galbena’ ISI/WoS, avand directorul proiectului de fata ca autor corespondent si reprezentand exemple de lucrari realizabile in cursul unui stagiu doctoral/post-doctoral.

5. Impactul estimat al rezultatelor obținute, cu sublinierea celui mai semnificativ rezultat obținut.

Cel mai semnificativ rezultat al proiectului de fata il reprezinta publicarea articolului ,letter⁴, avand practic titlul proiectului, intr-o revista de marca a intregului domeniu al fizicii nucleare (AIS Q1). In acest mod s-a obtinut o atestare la cel mai inalt nivel a originalitatii si consistentei studiului respectiv. In acelasi timp, prezentarea unei versiuni preliminare⁶ si intr-o conferinta de prestigiu - [7th Int. workshop on Compound-Nuclear Reactions and Related Topics \(CNR*24\)](https://conferences.iaea.org/event/368/contributions/31760/), 8-12 July 2024, Vienna, Austria – a condus la stimularea interesului a doua altor grupuri de elita, in vederea realizarii unor calcule teoretice microscopice^{22,23} pentru descrierea noului proces ISGQR identificat. De asemenea, publicarea lucrarii mentionate a fost urmata de primirea din partea autorului corespondent al lucrarii initiale¹⁸ a unor date noi masurate intretemp²⁴ la Peking University, Beijing, cu intrebarea daca si acestea pot fi interpretare intr-un mod similar.

Pe de alta parte, analiza supraestimarii sustinute recent de noi masuratori pentru reactia ¹⁴⁴Sm(α, γ)¹⁴⁸Gd a demonstrat corectitudinea potentialui de model optic pentru particule alfa,

²² H. Sasaki I. Stetcu, and T. Kawano, *Microscopic calculations with noniterative finite amplitude methods and the application to neutron radiative captures and inelastic scatterings*, [7th Int. workshop on Compound-Nuclear Reactions and Related Topics \(CNR*24\)](https://conferences.iaea.org/event/368/contributions/31760/), 8-12 July 2024, Vienna, Austria, <https://conferences.iaea.org/event/368/contributions/31760/>

²³ P. Stevenson, *A Microscopic Compound Nucleus in the Time-dependent Mean-field Theory*, [7th Int. workshop on Compound-Nuclear Reactions and Related Topics \(CNR*24\)](https://conferences.iaea.org/event/368/contributions/31769/), 8-12 July 2024, Vienna, Austria, <https://conferences.iaea.org/event/368/contributions/31769/>

²⁴ Jie Liu et al., ⁶³Cu(n, α)⁶⁰Co cross sections in the MeV region, *J. Phys. G: Nucl. Part. Phys.* **50** 045106 (2023)

discrepanta atribuita initial acestuia fiind in fapt datorata unui efect suplimentar al imprastierii inelastice colective a particulelor alfa la energii inferioare apreciabil barierei Coulomb. In fapt, lucrarea respectiva a fost transmisa si publicata ca urmare a invitatiei in acest sens a editorilor *"Research Topic collection"* cu titlul *"Cross Section Data of Interest for Nuclear Astrophysics: Experimental and Theoretical Status, and Perspectives"* al revistei *'Frontiers in Astronomy and Space Sciences'*, datorita interesului major prezentat de cunoasterea acestui potential de model optic pentru particulele alfa atat pentru domeniul astrofizicii nucleare cat si cel al tehnologiei fuziunii nucleare. Suplimentar, unul din referentii acestei lucrari a fost chiar autorul corespondent al lucrarii ale carei concluzii au impus realizarea imediata a lucrarii din cadrul acestui proiect.

In acelasi timp, cunoasterea potentialului de model optic pentru particule alfa este de maxima importanta atat din punctul de vedere al cercetarilor fundamentale, care inca nu au ajuns la o intelegeri deplina a diferitelor intrebari ridicate de modelele existente, cat si pentru evaluarea datelor de producere de gaze (bule de He – *'He bubbles'*) si defecte de iradiere in instalatii de fuziune nucleara. Validarea OMP⁷ dezvoltat anterior in IFIN-HH, adoptat ca optiune standard a codului de calcul TALYS⁸, de larg uz international, si obtinuta anterior si pentru emisia de particule alfa din nucleei excitate - prin analiza datelor de emisie alfa indusa de neutroni rapizi pe izotopii stabili ai Fe, Co, Ni, Cu, si Zn – s-a realizat ca obiectiv al acestui proiect in cazul emisiei de particule alfa de tip ISGQR, de referinta pentru analizele de modele nucleare. In fapt, importanta analizei optime a defectelor de iradiere in instalatii de fuziune nucleara a condus si conduce in continuare la sustinerea²⁵ studiului emisiei alfa si a potentialului de model optic asociat si in cadrul programului **EUROfusion Consortium** (*European Consortium for the Development of Fusion Energy, <https://www.euro-fusion.org/eurofusion/>*). Astfel, toate lucrările mentionate si in acest raport au un dublu obiectiv: unul orientat intr-o prima parte a lucrarii asupra aspectelor de cercetare fundamentală (ipoteze si parametri de modele nucleare, raportate in principal la obiectivele acestui proiect), si altul realizat in a doua parte a lucrarii prin rezultatele calculelor de sectiuni eficace de reactie ce urmeaza a fi preluate de *EUROfusion*.

Director Proiect,

(Nume, Prenume, Semnatura)

Avrigeanu Vlad

²⁵ <https://www.nipne.ro/proiecte/pn3/57-proiecte.html>